

Verslag

Informatiebijeenkomst Transportleiding Onnen - Ruischerbrug

29 mei en 19 juni De Tiehof in Onnen

Deel 1. Welkom en achtergronden door André van Toly

De beide avonden in Onnen openen we met excuses. De uitnodigingsbrief voor 29 mei lag bij menigeen veel te laat op de mat. Uit vele reacties bleek de brief pas op 28-29 mei te zijn bezorgd(!) Reden voor WBG om die eerste avond (29 mei) gelijk te besluiten nogmaals een avond te organiseren. In overleg met De Tiehof werd 19 juni als nieuwe datum gekiekt. Beide avonden zijn er telkens circa 10-12 aanwezigen.

- Eerst wordt een korte toelichting op WBG en haar locaties gegeven. Inclusief wat extra info over productielocatie Onnen. Locatie Onnen is onderdeel van drinkwatervoorziening WBG sinds 1932. Een bijzondere locatie vanwege kletsnatte omstandigheden (1998). Sindsdien is het ook een waterbergings-gebied; hier is het gebied ingericht (klimaat-adaptief). Ondertussen is het ook een Natura 2000 gebied: kwetsbaar natuurgebied met ook veel natte natuur. De Westerbroekstermade- polder staat het grootste deel van het jaar onder water. Dan is het gebied niet te betreden.
- WBG wil de bestaande transportleiding vervangen: verleggen en tegelijkertijd de capaciteit vergroten. Het tracé omvat Onnen-Ruischerbrug in verschillende fases aanleg; Ruischerbrug is een koppelpunt tussen de stad en de provincie Groningen: vanuit De Punt (leveringsgebied met name de stad) is levering aan Provincie mogelijk en v.v. waarbij WBG via Ruischerbrug de druk kan verhogen/verlagen omdat Stad en Provincie verschillende waterdrukken kent.
- WBG wil capaciteit vergroten en idem de leveringszekerheid verstevigen. En daarbij weegt mee dat de ligging van de huidige leiding heel kwetsbaar is. We hebben bijvoorbeeld te maken met een kwetsbaar nat natuurgebied. Een deel van de transportleiding loopt namelijk door het natuurgebied Westerbroekstermadepolder. Dit natuurgebied heeft de status Natura 2000. Als de huidige leiding breekt kunnen we er grote delen van het jaar niet bij, omdat het er te nat is. En dan komt de drinkwaterlevering in de stad en het noorden van de provincie in het geding. Onnen is namelijk één van onze grootste pompstations waar veel water vandaan komt.

Achtergronden belang project binnen drinkwatervoorziening WBG

- De beschikbaarheid van zoet water en de drinkwaterlevering staan in Nederland onder druk. En dit geldt zeker ook voor het Groningse. Drinkwater staat onder druk door o.a. klimaatverandering en verslechterende waterkwaliteit. Tegelijkertijd stijgt de vraag naar drinkwater als gevolg van klimaatverandering (langere droge zomers), bevolkingsgroei e.d.
- Om ook in de toekomst alle klanten te blijven voorzien van voldoende drinkwater zet WBG in op 'meer en minder water'. WBG werkt hiervoor aan de [Watertransitie Groningen](#): door inzet op minder watergebruik bij 1) onszelf, 2) consumenten, 3) bedrijven en de industrie (incl. het aanbieden van alternatieven aan industrie(4) én tegelijkertijd werken we aan 'meer water' 5).
- En één van de projecten om onze drinkwatervoorziening veilig te stellen is project TL Onnen-Ruischerbrug. Vanuit route 5 werken we aan uitbreiding op bijv. locaties De Groeve en Sellingen. Dat zijn langdurige processen, maar daarnaast is het ook de uitdaging om het water ook via het leidingnet aan de klanten te leveren. Ook daarin speelt de nieuwe transportleiding een belangrijke rol. Om deze natuur zoveel mogelijk te ontzien is gekozen voor de uitvoering van een gestuurde boring. De complexiteit vraagt om veel afstemming. Met stakeholders, vergunningverleners en met de omgeving, u. Vandaar deze bijeenkomst.

Verslag

Deel 2. Toelichting project details door Dick van de Weerd

- Aan de hand van een overzichtskaart wordt duidelijk hoe de leidingnetten van Stad en Provincie met elkaar zijn verbonden, wat de grote transportleidingen zijn en op welke wijze de nieuwe transportleiding Onnen-Ruischerbrug onderdeel is van de totale drinkwatervoorziening. Daarbij komt ook de urgentie aanbod van vervangen/verleggen ivm kwetsbaar gebied en het belang van de nieuwe capaciteit. De pompstations kunnen elkaar ondersteunen maar daar moet het leidingnet qua capaciteit wel toereikend voor zijn.
- Sheet 21 laten het nieuwe leidingtracé zien. Gele lijnen zijn gestuurde boringen, groene delen zijn de uitlegstroken (leidingdelen worden ter plaatste aan elkaar gelast): de langste gestuurde boring is 1400 m. en wordt vanaf twee kanten naar elkaar toe geboord.
- De sheets die volgen geven meer inzicht op hoeveelheid partijen waarmee projectteam in overleg is en welke zaken onderdeel zijn van voorbereidingen. Het is een complex project, ook doordat uitvoering moet buiten broedseizoen ivm kwetsbaar natuurgebied. Dit is echter ook de meest natte periode in het jaar, terwijl het gebied al van nature erg nat is. Betekent ook: meer kans op (zeer) veel regen. Het gebied is echter ook een waterbergingsgebied; als het gebied hiertoe ingezet wordt, moet WBG de klus waar mogelijk ontmantelen/zeker stellen. De verwachte start is gelijk na de bouwvak en eea moet voor 15 maart 2025 gereed zijn (start broedseizoen).
- Verder legt de projectleider ook uit wat omgeving kan merken van de werkzaamheden en hoe we hier mee om willen gaan. Met name aanvoer van materiaal/materieel vergt veel aandacht en welke voorzorgsmaatregelen het projectteam gaat nemen.
- Rijroute: om dorpskernen zoveel mogelijk te vermijden gaat de route via A28, Glimmen, Noordlaren (Vogelzangsteeg) naar Waterleidingweg 8 – PS Onnen/Onnerpolder. Rond Westerbroek zal de transportroute vanaf de Rijksweg West en de Woortmansdijk naar de Oudeweg lopen en dus niet door Westerbroek zelf.
- Op kritieke punten wordt verkeersbegeleiding ingezet om veiligheid te waarborgen. Alles met zorg en uit voorzorg: schouwen vooraf, inzet verkeersmaatregelen, met oog op veiligheid en in nauwe samenwerking/afstemming met gemeente en provincie.

Deel 3. Technische toelichting door directievoerder Rotterdam Engineering

- Aan de hand van de presentatie geven collega's van Rotterdam Engineering meer toelichting welke aspecten er zoal zijn m.b.t. de voorbereiding en uitvoering. Het geeft een goed beeld welke werkzaamheden er zoal zijn en hoe dit wordt uitgevoerd.
- De voorbereidende werkzaamheden komen aan bod, verder worden de technieken 'aanleg in een open sleuf' en 'aanleg via horizontaal gestuurde boring (HDD-boring)' uitgelegd. Van laatstgenoemde wordt ook video getoond: waterbedrijfgroningen.nl/gestuurdeboring
- Ook de wijze van nazorg c.q. oplevering van de landerijen en het natuurgebied na afloop werkzaamheden (Clean Up) wordt toegelicht. Insteek hierbij is dat dit in overleg gebeurt met eigenaren.

Vervolgcommunicatie

- Tot slot van de presentatie wordt de wijze van vervolgcommunicatie nog toegelicht. Concrete start werkzaamheden worden per brief aangekondigd en idem geldt voor evt. bijzonderheden tussendoor, zoals een piek in bijv. zandtransport of een tijdelijke stremming e.d.
- Voor eventuele vragen/opmerkingen is het reactieformulier op de projectpagina te gebruiken: waterbedrijfgroningen.nl/projecten/tlonnen. Dit lijkt wellicht omslachtig maar het invullen van het reactieformulier zorgt voor een goede borging van de ingezonden reacties en een goede

Verslag

opvolging ervan. Ook als u liever telefonisch contact wenst, kunt u dit via het formulier aangeven. De projectleider of iemand vanuit het projectteam zal dan contact met u opnemen.

4. Vragen/aandachtspunten Onnen

Valt er niet nog meer te besparen door meer inzet van regenwater als alternatief?

Hier wordt in Nederland ook al op diverse manieren onderzoek naar gedaan. Denk aan toiletdoorspoeling e.d. Maar is niet geheel risico-vrij (volksgezondheid) en vergt goede afspraken over grip op onnodige risico's. Ook andere alternatieven (zoals bijv. hergebruik douchewater/wasmachine-water) worden in dergelijke landelijke onderzoekstrajecten meegenomen.

Waarom nog meer grondwater winnen bij De Groeve/Sellingen, waarom niet meer gebruik van regenwater/oppervlaktewater?

Grondwater is van nature erg schoon behoeft maar weinig zuivering. Drinkwater op basis van oppervlaktewater kost meer zuivering, meer energie, meer geld. Voor drinkwater geldt echter ook 'tegen zo laag mogelijke kosten; moet voor iedereen betaalbaar zijn/blijven, het is immers een eerste levensbehoefte en primair onderdeel van onze volksgezondheid.

Wat betreft Clean Up/Oplevering 'mooier maken dan het was' – juist in natuurgebied mag het wel natuurlijk(er) opgeleverd worden, is dat ook mogelijk?

Oplevering gaat altijd in overleg en samenspraak met eigenaar. In geval van natuurgebied zijn dit Het Groninger Landschap, Natuurmomenten en de agrarische natuurbeheercollectieven.

Staat beschikbaarheid van water onder druk of betreft het de beschikbaarheid distributie?

Beschikbaarheid van water staat onder druk. We leveren op basis van vergunningen. Meer leveren op basis van bestaande vergunningen is niet mogelijk, willen we ook niet; water is ook van belang voor landbouw, natuur etc.

Hoe kan dat, wat is hier de oorzaak van?

Tot 2014 zagen we een daling van watergebruik, maar daarna volgde groei: bevolkingsgroei, economische groei, meer watergebruik pp, meer eenpersoonshuishoudens en ondertussen ook sinds 2018 steeds vaker langere periodes van droogte en watertekort.

Gaat WBG meer water zuiveren op locatie Onnen?

Nee, de capaciteit van Onnen blijft onveranderd. Waarom is de aanleg dan toch nodig? De twee voorzieningsgebieden Stad en Provincie kunnen onderling aan elkaar leveren, waarbij het drukverschil wordt opgeheven door inzet van booster ter hoogte van Ruischerbrug. De bestaande leiding heeft echter capaciteitstekort om te voorzien in de toenemende watervraag. Vanuit bijv. Onnen en De Groeve kunnen we wel leveren naar Ruischerbrug maar door de te kleine diameter van de bestaande leiding lukt dit niet voldoende. Verder weegt mee dat de bestaande leiding (1981) in een kwetsbaar gebied ligt en we in geval van lekkage niet goed bij de leiding kunnen komen.

Had de leiding niet langs ander tracé gekund? Bijv. langs het spoor

Rotterdam Engineering heeft een uitvoerige tracéstudie uitgevoerd om te komen tot een minst-bezwaarlijk tracé met een meest gunstige aansluiting op het bestaande leidingnet, met oog voor de gewenste capaciteitsbehoefte (nu 600 mm diameter, straks 900 mm diameter staal). De

Verslag

leiding is destijds aangelegd met open graafwerk – daarna is natuurgebied ontwikkeld. Het is nu ‘natte natuur’, een kwetsbaar natuurgebied. Dit in combinatie met de behoefte naar meer capaciteit en de wens om de leiding te verleggen met oog op de kwetsbaarheid van het huidige type leidingmateriaal en de kwetsbare ligging is gekeken naar beste en minst bezwaarlijk oplossing.

Wordt de bestaande leiding na afloop verwijderd of blijft deze liggen?

Waar mogelijk wordt de leiding verwijderd, maar op plekken waar we niet goed in het gebied kunnen komen en/of teveel (natuur)schade veroorzaken blijft de leiding ‘geconditioneerd’ liggen. Leiding blijft ook eigendom van WBG en blijft ook geregistreerd (buiten gebruik) in de leidingtekeningen van WBG.